

Gynaecologie

IVF en ICSI

In Vitro Fertilisatie (IVF)

IVF, ofwel "reageerbuismethode" betekent letterlijk bevruchting in glas: de eicellen worden samengebracht met de zaadcellen in een schaalpje in het laboratorium. De zaadcellen moeten dan op eigen kracht de eicel binnen dringen. Als een zaadcel daarin slaagt, vindt versmelting van het vrouwelijk en mannelijk genetisch materiaal plaats en er ontstaat een zogenaamd embryo. Dit embryo gaat zich delen en wordt na enkele dagen met een slangetje in de baarmoeder geplaatst.

Intra Cytoplasmatische Sperma Injectie (ICSI)

Dit is een laboratoriumtechniek waarbij een zaadcel met behulp van een microscoop wordt opgezocht en in de eicel ingebracht wordt. Redenen om ICSI uit te voeren kunnen zijn: het uitblijven van de bevruchting bij eerdere "gewone" IVF-pogingen of verminderde vruchtbaarheid van de man door een zeer slechte kwaliteit van het sperma. Ook bij deze behandeling moet afgewacht worden of de bevruchte eicel zich gaat delen, waarna terugplaatsing in de baarmoeder plaats vindt.

Kansen en belasting

De kans dat bij IVF, al dan niet gecombineerd met ICSI, een kind geboren wordt, is ongeveer 20% per cyclus. De succeskans is zeer afhankelijk van de leeftijd van de vrouw. Het kan zijn dat er bij een poging meerdere eicellen bevrucht worden, in overleg kunt u kiezen om deze in te laten vriezen: cryopreservatie.

Een IVF-behandeling is een zeer intensieve gebeurtenis. Terwijl u vaak al een moeilijke periode achter de rug heeft omdat het

zwanger worden maar niet wilde lukken, bent u nu iedere dag bezig met uw poging om zwanger te worden.

Succes is echter niet gegarandeerd en het kan zijn dat u uiteindelijk toch niet zwanger wordt en de hoop op een eigen kind op moet geven. Iedere behandeling geeft nieuwe hoop, maar kan ook nieuwe teleurstelling geven. Het is goed als u in uw omgeving mensen heeft om dit mee te bespreken en te beleven. Ook kan het raadzaam zijn een wat langere pauze te nemen om alles nog eens goed op een rijtje te zetten.

Voorwaarden

Wilt u in aanmerking komen voor een IVF/ICSI-behandeling, dan stellen wij daarvoor de volgende voorwaarden: bij aanvang van de behandeling moet vastgesteld worden dat er nog voldoende eicellen aanwezig zijn in de eierstokken. Bij het bereiken van 43-jarige leeftijd van de vrouw worden de behandelingen gestaakt.

Medisch Centrum Kinderwens

Het Groene Hart Ziekenhuis heeft een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Medisch Centrum Kinderwens te Leiderdorp. De punctie, bewerking van het zaad en de terugplaatsing van het embryo gebeurt in Leiderdorp. De overige behandeling vindt plaats in het Groene Hart Ziekenhuis.

Vorbereiding

Indien u met een IVF/ICSI-behandeling van start gaat vindt er een voorlichtingsgesprek plaats met een medewerker van het Fertilititeitsteam.

Voor de cryopreservatie (invriezen van embryo's) is het noodzakelijk dat u meewerkt aan onderzoek naar seksueel overdraagbare ziekten zoals HIV, hepatitis B en hepatitis C. Als u drager bent van het HIV, hepatitis B of hepatitis C virus worden ICSI en embryo cryopreservatie niet uitgevoerd. Daarnaast vragen wij u om voor aanvang van de behandeling een behandelovereenkomst te ondertekenen, waarin afspraken omtrent het bewaren van embryo's vastgelegd wordt. Dit contract kunt u ondertekenen en inleveren bij Medisch Centrum Kinderwens te Leiderdorp.

Voor de behandeling heeft u diverse medicijnen nodig. De medicijnen kunt u ophalen bij de poliklinische ziekenhuis apotheek (route 10). Tijdens het polibezoek wordt het IVF-recept door de arts digitaal verzonden.

De behandeling

IVF en ICSI komen voor een groot deel overeen, daarom worden beide methoden in één beschreven. Een behandelcyclus bestaat uit een aantal fasen.

Om het schema goed te kunnen volgen verwijzen we u naar het medicatieschema.

Wij vragen u telefonisch aan de fertilitiedeskundige door te geven dat u gestart bent met de behandeling. Zij zorgt ervoor dat u aangemeld wordt bij Medisch Centrum Kinderwens, en maakt met u de afspraak voor de echo op dag 9 van uw cyclus.

De eerste fase is de stimulatiefase. In deze fase worden 3 soorten medicijnen toegediend:

Decapeptyl; dit medicijn zorgt ervoor dat uw eigen cyclus wordt stilgelegd. U begint hiermee op de 1^e dag van de menstruatie, dit is cyclus dag 1.

FSH (Gonal-f, Rekovelle en Menopur); dit hormoon zorgt ervoor dat de rijping van meerdere eicellen gestimuleerd wordt. U begint hiermee op dag 3 van uw cyclus. Vervolgens komt u 6 dagen na het toedienen van de FSH voor de echo bij het fertilitieteam. Deze echo vindt inwendig

plaats. Afhankelijk van de groei vinden er in deze periode meerdere echo's plaats. Aan het einde van de tweede week kan meestal het tijdstip van ovulatie (eisprong) bepaald worden.

Ovitrelle; als de eiblaasjes groot genoeg zijn wordt met behulp van *Ovitrelle* de eisprong in gang gezet.

U bent dan in de tweede fase beland: de punctie.

Exact 36 uur voor de punctie vindt de *Ovitrelle* injectie plaats om de eicellen verder "rijp" te maken voor eisprong. Bij zo'n punctie worden de eicellen met behulp van een naald uit de eiblaasjes gezogen. U krijgt vooraf een infuus in de arm waardoor een sterke pijnstiller wordt toegediend: Rapifen®

U kunt vrij snel na de punctie weer naar huis. Mocht u voor één van deze middelen allergisch zijn, geef dit dan door aan de fertilitiedeskundige. De ochtend van de punctie wordt u geadviseerd 2 uur van tevoren 1000 mg paracetamol en 220 mg Naproxen in te nemen. Wij verzoeken u een ochtendjas, slippers en een dekentje mee te nemen.

U mag de rest van de dag niet meer zelf autorijden of een ander vervoersmiddel besturen, dus ook niet fietsen. Wij adviseren u deze dag vrij te nemen van uw werk.

Met het verkrijgen van de eicellen begint de derde fase, de zogenaamde kweek. Het sperma kan de dag van de punctie vers geproduceerd worden door de partner (of is al ingevroren). In het laboratorium wordt nu IVF of ICSI uitgevoerd, waarna het geheel wordt bewaard bij 37 °C in een broedstoof. Na twee dagen hoort u telefonisch via Medisch Centrum Kinderwens of inderdaad bevruchting en deling van de embryo's heeft plaats gevonden.

De dag na de punctie start u met Duphaston tabletten. Zie hiervoor het medicijnschema. Deze tabletten bevatten het hormoon Progesteron wat het baarmoederslijmvlies zal ondersteunen.

De vierde fase is de terugplaatsing: **5** dagen na de punctie worden 1 of 2 embryo's via de vagina in de baarmoeder geplaatst. Deze behandeling is meestal niet pijnlijk.

Hebben zich in de broedstoof meer embryo's ontwikkeld dan er in één keer kunnen worden teruggeplaatst, dan kunnen soms een aantal van de overgebleven embryo's worden ingevroren. Dit hangt af van de ontwikkeling van de embryo's. Op de dag van de terugplaatsing wordt door het laboratorium beoordeeld of het mogelijk is embryo's in te vriezen. Deze embryo's kunnen dan later in een natuurlijke cyclus teruggeplaatst worden. De kans dat ingevroren en later ontdooide embryo's leiden tot zwangerschap is bijna gelijk met de kans op zwangerschap bij een "vers"embryo.

Onder één IVF poging worden de 4 bovengenoemde fasen verstaan, inclusief terugplaatsing(en) van eventueel ingevroren en weer ontdooide embryo's. Er wordt niet aan een 2e poging begonnen, als er nog embryo's ingevroren zijn.

De vijfde en laatste fase is de spannende fase van afwachten. De 17e dag na de punctie kunt u een zwangerschapstest uitvoeren.

Complicaties

Hoewel wij ons best doen de kans op complicaties zo klein mogelijk te houden, kunnen wij het optreden ervan niet geheel voorkomen. In een klein aantal van de gevallen zien we de volgende problemen optreden:

- Het kan gebeuren dat er teveel eicellen rijpen, waardoor onder invloed van de daardoor vrijkomende hormonen uw lichaam chemisch uit balans raakt. In ernstige gevallen is ziekenhuisopname soms noodzakelijk. We spreken hier van OHSS (ovarieel hyperstimulatie syndroom).
- Doordat tijdens de punctie onbedoeld bacteriën mee naar binnen in de buik kunnen worden gebracht, of doordat tijdens de punctie een klein gaatje in de darm kan worden gemaakt, kan een infectie optreden.

- Tijdens de punctie kan onbedoeld soms een bloedvat worden aangeprikt. Dit kan aanleiding geven tot pijn in de buik, maar soms is een ziekenhuisopname ook noodzakelijk.
- Bij terugplaatsing van 2 embryo's bestaat een grotere kans op het ontstaan van een meerlingenzwangerschap; deze zwangerschappen hebben een groter risico op vroeggeboorte en een laag geboortegewicht.
- Een andere complicatie is het ontstaan van een buitenbaarmoederlijke zwangerschap: dit risico is vooral verhoogd als er sprake is van afwijkingen aan de eileiders. Om een buitenbaarmoederlijk zwangerschap uit te sluiten raden we iedereen aan een zwangerschapstest te doen na IVF, en maken we bij een positieve test een echo bij 7 weken zwangerschap. (3 weken over tijd).

Afronding

De 17^e dag na de punctie kunt u een zwangerschapstest uitvoeren. Indien u zwanger bent komt u ongeveer 5 weken na de punctie, bij 7 weken zwangerschap voor de 1^e echo bij het fertiliteitsteam. Vervolgens maakt u een afspraak voor een termijnecho bij 9 weken zwangerschap en een afrondend gesprek bij de gynaecoloog.

Indien u niet zwanger bent maakt u een afspraak voor een evaluatiegesprek bij de gynaecoloog. Wij vragen u de uitslag van de test door te bellen aan de fertiliteitsdeskundige tijdens het telefonisch spreekuur.

Afspraken

Afspraken polikliniek Gynaecologie:
tel. (0182) 505012, maandag t/m vrijdag van 8.30 - 16.30 uur.

Afspraken gaan via de fertiliteitsdeskundige.

Een actueel overzicht van het behandelteam kunt u vinden op:

<https://www.ghz.nl/fertiliteit/>

Aanmelden telefonisch consult:

Stuur voor 10.00 uur een e-mail naar afd.fertiliteit@ghz.nl. Vermeld daarin uw naam, geboortedatum en telefoonnummer waarop u bereikbaar bent. U wordt dezelfde dag tussen 10.30 en 13.00 uur teruggebeld met een anoniem nummer.

Het is niet de bedoeling om uw vraag via de mail te stellen.

Bereikbaarheid:

Van maandag t/m zondag van 10.30 - 11.30 uur, tel. (0182) 505816.

Buiten kantoor tijden en voor spoedgevallen kunt u bellen naar de verpleegkundige van het Vrouw, kind centrum tel. (0182) 505400.

Wanneer u bent verhinderd voor uw afspraak wilt u dit dan zo spoedig mogelijk doorgeven? Wanneer u een afspraak niet tenminste 24 uur van te voren heeft afgezegd, kunnen u kosten in rekening worden gebracht.

Heeft u naar aanleiding van deze informatie nog vragen? Dan kunt u bellen met de fertiliteitsdeskundige.

Voor meer informatie over vruchtbaarheid verwijzen wij u naar:

- de website van onze afdeling: www.ghz.nl/gynaecologie
- de website van NVOG (Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie): www.degynaecoloog.nl
- de website van Freya (de Vereniging voor mensen met vruchtbaarheidsproblemen): www.freya.nl

Vragen en inlichtingen

Voor informatie over het ziekenhuis kunt u terecht op onze internetsite: www.ghz.nl. Ook kunt u bellen naar het algemene informatienummer (0182) 505050.

Adresgegevens

Groene Hart Ziekenhuis
afdeling poli Gynaecologie
1e etage (route 32)
Bleulandweg 10
2803 HH Gouda

Medisch Centrum Kinderwens (MCK)
Simon Smitweg 16
2353 GA Leiderdorp
www.mckinderwens.nl

Belangrijk om mee te nemen:

Wanneer u naar Medisch Centrum Kinderwens gaat, neemt u dan beiden uw identiteitspapieren en zorgverzekeringpas mee.

Colofon

uitgave : Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie : Marketing & Communicatie
december 2022
04.06.142